

Riktlinjer för egenvård i förhållande till receptförskrivning

Läkemedelsverket har godkänt att ett flertal läkemedel får säljas utan recept. Apoteken tillhandahåller ett stort sortiment av läkemedel som kan användas utan föregående bedömning av förskrivare. Produkterna är i allmänhet prisvärda och lättillgängliga. Apotekspersonalen ska kunna tillhandahålla behandlingsråd och vägledning till kund/patient vid behov.

Genom att ha ett gemensamt förhållningssätt till när egenvård rekommenderas och när det är aktuellt med receptförskrivning, kan värdefulla resurser från sjukvården istället fördelas till patienter med större medicinska behov.

Patienten bör hänvisas till egenvårdsbehandling vid kortvariga besvär eller långvariga besvär som inte är kopplade till sjukdom.

Som grundregel anses att besvär som varar 1-2 månader kan ses som kortvariga. Exempelvis bör en ensam björkpollenallergi behandlas med egenvård. Patienten kan få bra råd från apotekspersonal. En pollenallergiker som däremot har besvär under större delen av vår, sommar och tidig höst bör få sina allergiläkemedel på recept. När det gäller tillfälliga smärttillstånd bör patienten också hänvisas till egenvårdsbehandling. Förskrivning av läkemedel vid dyspepsi bör föregås av en tydlig bedömning av symtom. Om behovet av behandling beror på en reboundeffekt, bör hjälp till nedtrappning och utsättning erbjudas.

Det finns långvariga besvär som dock inte motiverar till receptförskrivning. Det kan röra sig om t.ex. torr hud eller torra ögon som inte är kopplat till sjukdom. Dessa tillstånd är speciellt vanligt förekommande under vintertid och är inte indikation för receptförskrivning. Vid sjukdomstillstånd som t ex facialispares och Sjögrens syndrom är det däremot motiverat att förskriva tårersättningsmedel på recept med förmån.

Riktlinjerna gäller även barn samt om patienten har frikort. Förmånen *Kostnadsfria läkemedel till barn* eller om patienten har frikort ändrar inte bedömningen av vad som är egenvård och är inget skäl till receptförskrivning.

För lista över preparatval i det receptfria sortimentet se Region Kalmars dokument [Receptfria läkemedel - preparatval.pdf \(regionkalmar.se\)](https://regionkalmar.se/Receptfria%20lakemedel%20-%20preparatval.pdf).

Vid receptförskrivning ska TLV:s förmånsbeslut följas.

Patienter som via apotek hänvisats till sjukvården för receptförskrivning ska bedömas enligt ovan.